

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Wygoda

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 17 lipca 2019 r., zażalenia obwinionego prokuratora W. N. z dnia 9 kwietnia 2019 r. oraz zażalenia jego obrońcy adw. M. S. z dnia 18 kwietnia 2019 r., na zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 27 marca 2019 r., o odmowie przyjęcia zażalenia.

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.,

postanawia:

zażaleń nie uwzględnić i zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Przed Sądem Dyscyplinarnym przy Prokuratorze Generalnym (dalej: Sąd Dyscyplinarny) toczyło się postępowanie dyscyplinarne sygn. PK I SD [...], w którym obwinionym był W. N..

Wnioskiem z dnia 28 września 2018 r., W. N. wniósł o sprostowanie protokołu rozprawy z dnia 14 września 2018 r. w sprawie sygn. PK I SD [...], poprzez:

1. „(...) usunięcie z protokołu rozprawy nie polegającego na prawdziu zapisu cyt. >albowiem obwiniony został pouczone o treści art. 156 § 3 i 4 ustawy Prawo o prokuraturze<,

2. (...) usunięcie zapisu cyt. >w których to Sąd Rejonowy w G. prawomocnie skazał W. N. za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.<, albowiem doszło do zatarcia skazania”.

W dniu 26 lutego 2019 r. Sąd Dyscyplinarny w sprawie sygn. PK I SD [...], rozpoznając m.in. wniosek ww. W. N. o sprostowanie protokołu rozprawy z dnia 14 września 2018 r., na podstawie art. 152 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze, postanowił go nie uwzględnić. Sąd Dyscyplinarny uzasadniając swoje stanowisko stwierdził, iż: „zgodnie z art. 152 k.p.k. strona, w tym przypadku obwiniony prokurator W. N. może złożyć wniosek o sprostowanie protokołu rozprawy wskazując jednocześnie na nieścisłości i opuszczenia w tym protokole. Takimi nieścisłościami jak i opuszczeniami nie jest wniosek o usunięcie zapisu z protokołu ani też zmianę treści przepisu art. 156 ustawy Prawo o prokuraturze. Należy w tym miejscu również podnieść, iż na rozprawie byli obecni obrońcy obwinionego prokuratora i żaden z nich nie zanegował treści zapisu protokołu z rozprawy” (k.1841-1842, 1843-1844).

Powyższe postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym zaskarżył obwiniony W. N. zażaleniem z dnia 6 marca 2019 r. Skarżący zarzucił zaskarżonemu postanowieniu:

„1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, a to art. 100 § 8 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 k.p.k., polegającą na braku pouczenia uczestników postępowania o przysługującym im prawie, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia lub o tym, że orzeczenie nie podlega zaskarżeniu,

2. rażącą obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia - art. 94 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze - polegającą na zaniechaniu podania podstawy prawnej w zakresie dotyczącym nie uwzględnienia wniosku z dnia 22 lutego 2019 roku o odroczenie terminu rozprawy, (pkt 1 zaskarżonego postanowienia),

3. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść postanowienia - art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze - polegającą na braku wyjaśnienia podstawy prawnej zapadłego

rozstrzygnięcia co uniemożliwia Sądowi odwoławczemu dokonanie prawidłowej kontroli instancyjnej w zakresie podnoszonych zarzutów,

4. rażąco obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego postanowienia - art. 152 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze - polegającą na dokonaniu błędnej wykładni tej normy prawnej prowadzącej do chybionego wniosku, że sprostowanie protokołu rozprawy nie jest możliwe, podczas gdy strona w omawianym trybie może zgłaszać wszystkie uchybienia, które mieszczą się w pojęciach nieścisłości w tym gdy zapisy dokonane w protokole są niewystarczająco precyzyjne lub błędne,

5. rażąco obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zapadłego postanowienia - art. 148 § 2 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze- polegającą na pominięciu faktu, że osoby biorące udział w czynnościach mają prawo żądać zamieszczenia w protokole z pełną dokładnością wszystkiego co dotyczy ich praw lub interesów,

6. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, a to art. 6 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze, polegającą na ograniczeniu obwinionemu prawa do obrony poprzez brak prawidłowego zawiadomienia o terminie posiedzenia w przedmiocie rozpoznania wniosku obwinionego o sprostowanie protokołu rozprawy zarówno obwinionego jak i występujących w sprawie obrońców". W swoim zażaleniu, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i sprostowanie protokołu rozprawy z dnia 14 września 2019 r., zgodnie z treścią wniosku z dnia 28 września 2018 r.

Obrońca prokuratora W. N., w dniu 13 marca 2019 r. (data wpływu 15 marca 2019 r.) także zaskarżył postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 26 lutego 2019 r. sygn. PK I SD [...] w całości, zarzucając mu:

„I. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 96 § 1 k.p.k. w zw. z art. 117 § 1 i § 2 k.p.k., w zw. z art. 137 k.p.k. w zw. z art. 353 § 1 k.p.k., w zw. z art. 171 pkt 1 Prawa o prokuraturze poprzez nieprawidłowe zawiadomienie obrońcy o terminie posiedzenia – a co w konsekwencji naruszyło realną realizację prawa do obrony obwinionego, określonego w art. 6 k.p.k., a zarazem miało istotny wpływ na treść orzeczenia;

II. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 152 k.p.k., w zw. z art. 171 pkt 1 Prawa o prokuraturze poprzez błędne uznanie, że zaprotokołowanie, iż: >obwiniony został pouczone o treści art. 156 § 3 i 4 ustawy Prawo o Prokuraturze<, podczas gdy obwiniony nie został faktycznie pouczone o treści ww. – nie podlega sprostowaniu w trybie art. 152 k.p.k., bowiem jako takie stanowiłoby >zmianę treści przepisu art. 156 ustawy Prawo o Prokuraturze<”.

Ponadto, obrońca obwinionego prokuratora W. N. wniósł o: „uchylenie zaskarżonego postanowienia i sprostowanie protokołu rozprawy z dnia 14 września 2018 r., zgodnie z treścią wniosku z dnia 28 września 2018 r., złożonego przez obwinionego”. Obrońca w swoim zażaleniu poparała także zażalenie obwinionego W. N. z dnia 6 marca 2019 r.

W dniu 27 marca 2019 r., Zastępca Przewodniczącego Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym, po zapoznaniu się z zażaleniem z dnia 13 marca 2019 r., złożonym przez obrońcę obwinionego W. N. na postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym (dalej: Sąd Dyscyplinarny) z dnia 26 lutego 2019, zarządzeniem sygn. akt PK I SD [...] – odmówił przyjęcia zażalenia jako niedopuszczalnego z mocy ustawy. Zastępca Przewodniczącego Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym uzasadniając swoje stanowisko w tej sprawie stwierdził, iż: „zażalenie przysługuje na postanowienie sądu zamykające drogę do wydania wyroku, chyba że ustawa stanowi inaczej, a także na postanowienie co do środka zabezpieczającego oraz na inne postanowienia w wypadkach przewidzianych w ustawie. Przepisy kodeksu postępowania karnego nie przewidują zażalenia na postanowienie Sądu wydane na skutek złożonego wniosku o sprostowanie protokołu w trybie przepisu art. 152 k.p.k., jak również na nieuwzględnienie wniosku o odroczenie terminu posiedzenia, zatem zażalenie wniesione przez adw. M. S. jest niedopuszczalne z mocy ustawy” (k. 9).

Powyższe zarządzenie w całości zaskarżył obwiniony prokurator W. N. zażaleniem z dnia 9 kwietnia 2019 r. (data wpływu: 12 kwietnia 2019 r.), zarzucając mu:

- „obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego zarządzenia - art. 100 § 8 k.p.k. - polegającą na braku pouczenia uczestników postępowania o sposobie wniesienia środka odwoławczego,
- rażącą obrazę przepisów postępowania, która ma wpływ na treść zapadłego orzeczenia oraz stanowi naruszenie gwarancji procesowych w rozumieniu art. 6 k.p.k. a w szczególności art. 100 § 4 k.p.k., polegającą na zaniechaniu doręczenia odpisu zaskarżonego zarządzenia podmiotom uprawnionym do wniesienia środka odwoławczego w osobach występujących w sprawie obrońców z urzędu,
- rażącą obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to art. 105 § 4 k.p.k. polegającą na bezpodstawnym przyjęciu, że wbrew dyspozycji tego przepisu, na postanowienie lub zarządzenie co do sprostowania w pierwszej instancji zażalenie nie przysługuje,
- rażącą obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego zarządzenia, a w szczególności art. 429 § 1 k.p.k., polegającą na dokonaniu błędnej wykładni treści tego przepisu sprowadzającej się do błędnego ustalenia, że wniesiony środek odwoławczy jest niedopuszczalny z mocy prawa, podczas gdy art. 105 § 4 k.p.k. stanowi w sposób jednoznaczny, że na postanowienie lub zarządzenie co do sprostowania wydane w pierwszej instancji służy zażalenie,
- rażącą obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego zarządzenia - art. 459 § 1 k.p.k. - polegającą na pominięciu faktu, że przepis ten stanowi również, że co prawda zażalenie przysługuje na postanowienia sądu zamykające drogę do wydania wyroku - chyba, że ustawa stanowi inaczej, tymczasem jak to już wyżej podniesiono art. 105 § 4 k.p.k. stanowi, że na postanowienie lub zarządzenie co do sprostowania w pierwszej instancji służy zażalenie”.

Obwiniony w wywiedzionym przez siebie środku odwoławczym wniósł także o: uwzględnienie środka odwoławczego przez Zastępcę Przewodniczącego Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym i przyjęcie do rozpoznania środka odwoławczego oraz o zmianę zaskarżonego zarządzenia przez

Sąd Odwoławczy i przyjęcie do rozpoznania zażalenia z dnia 6 marca 2019 roku, a także z tzw. „ostrożności procesowej”, o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Zażalenie na ww. zarządzenie z dnia 27 marca 2019 r., Zastępcy Przewodniczącego Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym wniósł także obrońca obwinionego w dniu 18 kwietnia 2019 r., zaskarżając je w całości. W wywiedzionym środku odwoławczym obrońca zarzucił zaskarżonemu zarządzeniu:

- „naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść zarządzenia, a to art. 105 § 4 k.p.k., poprzez błędną jego wykładnię i przyjęcie wbrew dyspozycji ww. przepisu, że na postanowienie lub zarządzenie co do sprostowania wydane w pierwszej instancji nie służy zażalenie;
- naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść zarządzenia, a to art. 459 § 1 i § 2 k.p.k., poprzez pominięcie faktu, iż przepis ten dopuszcza wniesienie zażalenia nie tylko na postanowienia sądu zamykające drogę do wydania wyroku, ale także, gdy ustawa stanowi inaczej (tj.: jak w przedmiotowej sprawie, w ślad za ww. art. 105 § 4 k.p.k.)”;

oraz wniósł o uwzględnienie wniesionego środka odwoławczego i przyjęcie go do rozpoznania także o: „zmianę zaskarżonego zarządzenia przez Sąd Odwoławczy i przyjęcie do rozpoznania zażalenia 13 marca 2019 roku - względnie - uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenia są bezzasadne i na uwzględnienie nie zasługują.

Na wstępie wskazać należy, iż dopuszczalność zaskarżenia postanowień została określona w art. 459 k.p.k. Kwestię dopuszczalności zaskarżenia zarządzeń należy interpretować natomiast w powiązaniu art. 459 § 2 k.p.k. z art. 466 k.p.k. W rozumieniu tychże przepisów zaskarżeniu podlegają wyłącznie rozstrzygnięcia wskazane w ustawie.

Podkreślić należy także, iż przepisy procedury karnej dopuszczają możliwość zaskarżenia postanowień i zarządzeń dotyczących sprostowania oczywistych omyłek pisarskich lub rachunkowych zaistniałych w orzeczeniach lub zarządzeniach, wydanych w trybie art. 105 § 1-3 k.p.k. Wobec czego w realiach przedmiotowej sprawy dotyczącej sprostowania **protokołu z przebiegu posiedzenia** sądu, przepisy te nie mają zastosowania.

Kwestie związane ze sprostowaniem protokołu regulują natomiast przepisy artykułów 152-155 k.p.k. Wskazane przepisy nie przewidują możliwości zaskarżenia rozstrzygnięć Sądu odnoszących się do sprostowania protokołu, zatem Zastępca Przewodniczącego Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym, w zaskarżonym zarządzeniu prawidłowo rozstrzygnął o odmowie przyjęcia zażalenia jako niedopuszczalnego z mocy ustawy.

Stanowisko o niedopuszczalności zaskarżania rozstrzygnięć o sprostowaniu protokołu wydane w trybie art. 153 § 1 k.p.k., utrwalone zostało w poglądach doktryny, które jednoznacznie wskazują, iż: „na postanowienie i zarządzenie, wydane w trybie określonym w art. 153-155 k.p.k., zażalenie nie przysługuje” (red. J. Grajewski, L.K. Paprzycki, M. Płachta, Kodeks Postępowania Karnego. Komentarze Zakamycza. Tom I, s. 388, nb. 11; zob. też T. Grzegorzczak, Kodeks Postępowania Karnego oraz Ustawa o świadku koronnym, wyd. 5, Warszawa 2008, s. 361, nb. 3, zdanie 5).

Kwestia niezaskarżalności postanowienia w przedmiocie rozpoznania wniosku o sprostowanie protokołu utrwalona została także w przywołanym poniżej orzecznictwie sądów powszechnych, które to Sąd Najwyższy w niniejszym składzie aprobuje. Na przykład: w postanowieniu z dnia 22 sierpnia 2001 r., sygn. II AKz 636/01 Sąd Apelacyjny w Katowicach stwierdził, iż: „żaden z przepisów regulujących tryb i zasady sprostowania protokołu nie przewiduje takiej możliwości (możliwości zaskarżenia – uwaga sądu)”. W realiach przedmiotowej sprawy warto też przywołać postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 28 kwietnia 2010 r. sygn. II AKz 155/10, który stwierdził, iż: „postanowienie oparte o przepis art. 153 k.p.k., nie należy do kategorii postanowień zamykających drogę do wydania wyroku. W związku z tym stosownie do treści art. 459 § 2 k.p.k., mogłoby być ono zaskarżone, gdyby taką możliwość przewidywały przepisy ustawy procesowej.

Tymczasem uregulowania zawarte w kodeksie postępowania karnego nie dają stronom możliwości zaskarżenia postanowienia o odmowie sprostowania protokołu rozprawy”.

Ze wskazanych powyżej względów Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozycyjnej postanowienia.

aw